

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Hydref 2012

YN BRESENNOL:	Y Cynghorydd Selwyn Williams (Cadeirydd) Y Cynghorydd Ieuan Williams (Is-Gadeirydd) Y Cynghorwyr E. G. Davies, W. I. Hughes, Vaughan Hughes, G. O. Jones, H. Eifion Jones, Gareth W. Roberts OBE, Elwyn Schofield.
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Dirprwy Brif Weithredwr Pennaeth Dros Dro Adnoddau a Swyddog Adran 151 (ar gyfer eitem 6) Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid)(ar gyfer eitem 6) Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) (ar gyfer eitemau 4 a 5) Rheolwr Rhaglenni a Chynllunio Busnes (ar gyfer eitemau 4 a 5) Rheolwr Sgriwtini Swyddog Pwyllgor (MEH)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cynghorydd R. Dylan Jones, Mr. Keith Roberts.
HEFYD YN BRESENNOL:	Mr. John R. Jones (Prif Swyddog Medrwn Môn) Cynghorydd W. J. Chorlton (Deilydd Portffolio Cyllid, TG ac Adnoddau Dynol), Cynghorydd R. Lloyd Hughes (Deilydd Portffolio Cynllunio), Cynghorydd G. O. Parry MBE (ar gyfer eitem 7).

Rhoddodd y Cadeirydd groeso i bawb oedd yn bresennol i'r cyfarfod ac estynnodd groeso arbennig i'r Cynghorydd Vaughan Hughes i'w gyfarfod cyntaf o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ac i Mr. John R. Jones oedd yn bresennol ar gyfer cyflwyniad o dan eitem 3. Cyfeiriodd y Cadeirydd at Mr. Carl Thomas, y Swyddog Cyswllt a Chefnogaeth Sgriwtini oedd wedi gadael yr Awdurdod i gymryd swydd newydd ac ar ran yr Aelodau diolchodd iddo am ei gefnogaeth i'r Pwyllgor hwn yn ystod ei amser yma a dymunodd yn dda iddo yn ei yrfa newydd. Gofynnodd am ganiatâd y Pwyllgor i newid trefn y busnes fel ag yr oedd yn ymddangos ar y rhaglen a chytunodd aelodau'r Pwyllgor i'r cais.

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni wnaed yr un datganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfodydd blaenorol o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 31 Mai (cyfarfod i alw penderfyniad i mewn) a 7 Mehefin 2012.

Yng nghyswllt cofnodion y cyfarfod ar 7 Mehefin, rhoddodd y Rheolwr Sgriwtini ddiweddariad i'r Aelodau fel a ganlyn –

- Mewn perthynas â'r system AD / Cyflogres Integredig, roedd grŵp tasg o swyddogion wedi ei sefydlu i ymchwilio i faterion yn ymwneud ag absenoldeb salwch ac fe ddisgwylir iddo gwblhau ei waith yn ystod yr ychydig wythnosau nesaf. Bydd cwblhau'r gwaith hwnnw yn cynhyrchu Cynllun Gweithredu gydag argymhellion i'r Tîm Uwch Arweinyddiaeth. Awgrymir, felly, bod y grŵp tasg yn cael cwblhau ei waith gyda golwg ar roi diweddariad i'r Pwyllgor ar ganlyniadau a chynnwys y Cynllun Gweithredu yn ei gyfarfod ym mis Tachwedd.
- Mewn perthynas â chynnwys y Gofrestr Risg Gorfforaethol ar flaenraglen waith y Pwyllgor, mewn ymgynghoriad â'r Is-Gadeirydd ac yn dilyn cysylltu â'r Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid), ceir ar ddeall bod y gwaith o fireinio'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn parhau ac mai'r bwriad yw trefnu sesiwn hyfforddi ym mis Tachwedd ar gyfer aelodau'r Pwyllgor hwn ar y cyd ag Aelodau'r Pwyllgor Archwilio.

Awgrymir, felly, bod yr Aelodau yn derbyn hyfforddiant er mwyn deall meini prawf y Gofrestr Risg Gorfforaethol newydd gyda golwg ar i'r Gofrestr gael ei chyflwyno i'r cyfarfod nesaf.

Penderfynwyd bwrw ymlaen gyda'r drefn a amlinellwyd.

CAMAU GWEITHREDU'N CODI: Rheolwr Sgrwtini i gynnwys y Cynllun Gweithredu Absenoldeb Salwch a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol fel eitemau ar Flaenraglen Waith y Pwyllgor ar gyfer mis Tachwedd.

3 MEDRWN MÔN

Cafwyd cyflwyniad llafar gan Mr John R. Jones, Prif Swyddog Medrwn Môn yn rhoi sylw i'r posibilrwydd y gallai'r trydydd sector gymryd rhan yn y broses sgrwtini a'r manteision y gallai cyfranogiad y sector eu dwyn i'r broses ar ffurf profiad ac arbenigedd mewn nifer o feysydd a hefyd gyda gallu i gynnig persbectif gwahanol. Cyfeiriodd y swyddog at y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) (ac i'r cyfarwyddyd statudol oedd newydd ei gyhoeddi'n ddiweddar a thynnodd sylw'r Aelodau at Adran 5 y Cyfarwyddyd oedd yn cyfeirio'n benodol at ymgysylltu gyda'r trydydd sector ac Adran 6 sy'n awgrymu cyfethol cynrychiolwyr trydydd parti ar y Pwyllgorau Trosolwg a Sgrwtini fel ffordd o sicrhau cyfranogiad a derbyn safbwynt cydranddeiliaid. Eglurodd mai Medrwn Môn yw'r sefydliad trosfwaol a'r pwynt cyswllt i'r mudiadau gwirfoddol ym Môn a phwysleisiodd bod yna draddodiad o gynnwys y trydydd sector yn y broses ddemocrataidd ym Môn. Rhoddodd esiampl o sut yr oedd ef yn credu y gallai mewnbwn y trydydd sector wella'r swyddogaeth sgrwtini a dywedodd bod y Cyngor Gwirfoddol yn fwy na pharod i roi cefnogaeth pe bai'r Awdurdod yn penderfynu hyrwyddo'r defnydd o gynrychiolwyr y trydydd sector o fewn sgrwtini.

Roedd yna farn gyffredinol yn y Pwyllgor y byddai ymestyn persbectif sgrwtini o fantais i'r broses. Cyfeiriodd y Rheolwr Sgrwtini at gompact rhwng Gwynedd a'r trydydd sector oedd yn nodi egwyddorion cytunedig ynglŷn â gweithdrefnau ac sy'n cael ei nodi fel arfer dda ac roedd am awgrymu y gellid ei ddwyn i sylw'r Pwyllgor. Dywedodd ei bod yn amserol yn awr i symud i'r cyfeiriad hwn ac y byddai angen mewnbwn y trydydd sector mewn perthynas â byrddau canlyniad sgrwtini.

Tynnodd y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) sylw'r Aelodau at fodolaeth Compact Lleol Ynys Môn rhwng yr Awdurdod, y Trydydd Sector a'r Sector Iechyd a dywedodd bod y ddogfen yn cael ei hadolygu ar hyn o bryd fel rhan o raglen waith Pwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol. Cytunwyd wedyn y byddai'r Rheolwr Sgrwtini, felly, yn cysylltu gyda'r Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) ac yn rhoi atborth mewn perthynas â chynnydd gydag adolygu Compact Lleol Ynys Môn.

Penderfynwyd –

- **Nodi'r wybodaeth a'r safbwyntiau a gyflwynwyd a diolch i Brif Swyddog Medrwn Môn am ei gyflwyniad.**
- **Bod angen adrodd yn ôl i'r Pwyllgor hwn ar y cynnydd gydag adolygu Compact Lleol Ynys Môn.**

CAMAU GWEITHREDU'N CODI: Y Rheolwr Sgrwtini i gysylltu â'r Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) ac i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor hwn ar y cynnydd gydag adolygu Compact Lleol Ynys Môn.

4 MONITRO PERFFORMIAD CHWARTEROL - CHWARTER 1 (EBRILL - MEHEFIN) 2012/13

Cafwyd adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) yn cynnwys data perfformiad ar gyfer Chwarter 1 o gyfnod adrodd 2012/13 yn cynnwys cynnydd yn erbyn y pedwar blaenoriaeth gwella allweddol, i'r Pwyllgor ei ystyried.

Tynnodd y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) sylw'r Aelodau at Gytundebau Canlyniad yr Awdurdod (Blaenoriaeth Gwella 4) fel maes lle ceir elfen o risg yn yr ystyr nad oes sicrwydd y bydd yr Awdurdod yn derbyn grant llawn a bod hwn, felly, yn faes y mae'r Swyddogion yn awyddus i'r Pwyllgor gadw golwg arno.

Roedd y canlynol yn faterion a bwysleisiwyd gan Aelodau ac yn feysydd lle yr oeddent angen cael eglurhad ac egluro pwyntiau –

- Rheoli Perfformiad a'r defnydd a wneir o Gronfa Arian Wrth Gefn Rheoli Perfformiad.
- Ailstrwythuro Gwasanaethau Cyllid a TG a chanlyniad hynny.
- Cytundebau Canlyniad – roedd yna bryder y gellid colli arian trwy fethu â chyflawni targedau ac fe gytunwyd y dylai'r Pwyllgor gadw golwg ar y maes hwn.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi'r wybodaeth.

5 CYNLLUN GWELLA DRAFFT (ADOLYGIAD PERFFORMIAD 2011/12)

Cyflwynwyd y Cynllun Gwella drafft (Adolygiad Perfformiad) 2011/12 er sylw'r Pwyllgor.

Dygodd y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) sylw'r aelodau at y ffaith mai dogfen ddrafft yw'r Cynllun Gwella a bod gwaith yn parhau arni. Ar ôl ei ystyried gan y Pwyllgor Sgrïwtini Corfforaethol, bydd y Cynllun drafft yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ac yna i'r Cyngor Sir i'w gymeradwyo a'i fabwysiadu. Dywedodd y Swyddog fod rhaid i'r Awdurdod gynhyrchu Cynllun Gwella yn seiliedig ar ei werthusiad o berfformiad y flwyddyn flaenorol. Mae'r Cynllun drafft fel y'i cyflwynwyd yn edrych yn ôl ar 2011/12 ac yn rhoi asesiad o gynnydd yr Awdurdod yn erbyn y nodau a'r targedau a osodwyd ganddo ar gyfer y flwyddyn honno gan gynnwys dadansoddiad manwl o gynnydd yn erbyn y pum Blaenoriaeth Strategol a'r camau a gymerwyd ac sydd wedi cyfrannu at y broses honno. Mae'r Cynllun hefyd yn cyfeirio at y pedwar amcan gwella ac yn crynhoi'r cynnydd a wnaed yn erbyn yr amcanion hynny. Rhoddwyd pwyslais mawr yn ystod 2011/12 ar wella trefniadau llywodraethu corfforaethol yr Awdurdod a thrwy broses o gynllunio ar y cyd, nododd y Comisiynwyr, y Pwyllgor Gwaith Cysgodol a Chadeiryddion y Pwyllgor Archwilio a Sgrïwtini ynghyd â'r Grŵp Arweinyddiaeth Strategol, 10 o themâu allweddol i dracio'r gwelliant o ran llywodraethu corfforaethol yn y Cyngor. Nodir y rhain yn y Cynllun. Mae rhan o'r Cynllun yn ymwneud yn arbennig â pherfformiad yr Awdurdod yn erbyn Dangosyddion Perfformiad Cenedlaethol ac, yn benodol, y Mesurau Atebolwydd Cyhoeddus (MAC) ; y Data Gwella Gwasanaethau (DGG) a'r Dangosyddion Strategol Cenedlaethol (DSC).

Rhoes y Rheolwr Rhaglenni a Chynllunio Busnes gyflwyniad gweledol i'r Pwyllgor ynghylch perfformiad yr Awdurdod yn erbyn DP Cenedlaethol a dygodd sylw at y patrymau cyffredinol yr oedd y data'n eu hamlygu; a hyn mewn cymhariaeth gydag awdurdodau lleol eraill yng Nghymru ac ar lefel Cyfadran/Gwasanaeth. Dygodd sylw hefyd at ganran y DP a oedd wedi gwella yn ystod 2011/12 ynghyd â'r rheiny a oedd yn dangos dirywiad mewn perfformiad.

Ystyriodd yr Aelodau'r Cynllun Gwella drafft yn fanwl ac yn ystod y drafodaeth arno, codwyd y materion a ganlyn –

- Mae'n hanfodol bod staff yn holl adrannau'r Cyngor yn ymwybodol o DP eu gwasanaethau ac yn gwbl gyfarwydd â nhw a bod y wybodaeth hon yn cael ei bwydo wedyn i'r broses gwerthuso staff. Pwysleisiwyd bod angen i'r Awdurdod sicrhau bod yr holl Adrannau'n gweithredu ac yn cynnal proses werthuso ar gyfer eu staff a bod y broses hon yn alinio gyda'r trefniadau cynllunio busnes a rheoli perfformiad a'u monitro'n gyson wedyn i sicrhau cydymffurfiaeth lawn.
- Bod angen sgrïwtineiddio'r DP, yn enwedig y rheiny sy'n dirywio, o ran eu heffaith ar y gwasanaeth dan sylw ac ar drigolion Ynys Môn. Awgrymwyd y gellir paratoi rhyw fath o adroddiad eithriad ac y gallai fod yn ddefnyddiol o ran casglu at ei gilydd yr holl DP sy'n hanfodol o ran eu heffaith ac y dylid o'r herwydd ganolbwyntio arnynt.
- Dibyniaeth DP ar ei gilydd a'r ffaith y gall gwendidau mewn un maes gwasanaeth effeithio ar wasanaethau eraill. Dywedwyd mai'r her oedd sicrhau perfformiad sy'n gyson dda ar draws amrediad o wasanaethau. Awgrymwyd y dylid edrych ar y modd y dosberthir adnoddau ar draws gwasanaethau er mwyn sefydlu a yw'r rheiny y mae perfformiad yn uchel o ran DP yn cael mwy o adnoddau nag sydd raid ac ai'r rheiny mewn gwirionedd yw'r meysydd y mae'r Awdurdod yn dymuno neu angen rhagori ynddynt. Dylai perfformiad gymryd i ystyriaeth anghenion Ynys Môn ynghyd â chwrdd â thargedau cenedlaethol.
- Dwyn sylw at berfformiad y DP mewn perthynas â'r isod –
 - Canran y prif ffyrdd (A), ffyrdd (B) nad ydynt yn brif ffyrdd a ffyrdd (C) nad ydynt yn brif ffyrdd sydd, yn gyffredinol, mewn cyflwr gwael
 - Nifer y dyddiau calendr a gymerir i brosesu Grant Cyfleusterau i'r Anabl

- Mewn perthynas ag integreiddio gwasanaeth Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd ar gyfer Ynys Môn a Gwynedd, dygwyd sylw at bwysigrwydd cynnal llais cryf ar gyfer Ynys Môn yn y maes gwasanaeth hwn.

Penderfynwyd –

- **Derbyn y Cynllun Gwella a nodi ei gynnwys.**
- **Bod rhestr o'r holl DP hynny sy'n dirywio yn cael ei llunio ar gyfer pob pwyllgor sgrïwtini penodol ynghyd â'u heffaith ar y maes gwasanaeth unigol dan sylw; ar lywodraethu corfforaethol ac ar ddinasyddion Ynys Môn yn cael eu hasesu fel y gall pob pwyllgor sgrïwtini benderfynu ar gamau gweithredu priodol mewn perthynas â'r DP.**

GWEITHREDU: Y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) ac/neu'r Rheolwr Cynllunio Busnes i baratoi rhestr ar gyfer pob pwyllgor sgrïwtini yn rhestru'r holl DP sy'n dirywio ynghyd ag asesiadau o'u heffaith ar bob maes gwasanaeth unigol; ar ddinasyddion Ynys Môn ac ar lywodraethu corfforaethol yn yr Awdurdod.

6 GORWARIANT CYLLIDEBOL

Cafwyd adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth a Swyddog Adran 151 Dros Dro ar y sefyllfa ar 30 Mehefin 2012 o safbwynt cyfrifon a chyllidebau corfforaethol fel oedd i'w weld yn yr adroddiad monitro refeniw chwarter cyntaf a gyflwynwyd i'r cyfarfod o'r Bwrdd Comisiynwyr a gynhaliwyd ar 3 Medi. Pwysleisiodd ac ymhelaethodd y Swyddog ar y meysydd gwasanaeth lle roedd risg o orwario ynghyd â'r cyllidebau risg corfforaethol; llithriad gyda rhai agweddau o'r rhaglen arbedion a phwysau a risgiau ariannol eraill. Y rhagamcan cyffredinol yw diffyg tebygol o £2.2m ar gyfer y flwyddyn.

Ceisiodd yr Aelodau gael eglurhad ar nifer o faterion cefndirol yn ymwneud â gorwariant gwasanaethau / corfforaethol fel oedd yn yr adroddiad. Roeddent yn arbennig o bryderus ynglyn â maint y diffyg posibl ar y cyfnod chwarter cyntaf o adrodd yn ôl a hefyd gyda'r hyn oedd yn ymddangos fel oedi cyn dechrau ar raglen o arbedion mewn rhai meysydd gwasanaeth. At hyn, yng ngoleuni'r posibilrwydd na fydd arbedion a gynlluniwyd o bosibl yn cael eu cyflawni, roedd yr Aelodau am bwysleisio bod angen i gynigion cyllidebol 2013/14 gael eu hystyried yn llawer mwy trwyadl a'u ffurfio er mwyn sicrhau eu bod yn darparu'r arbedion a gynlluniwyd. O ystyried y sefyllfa ar hyn o bryd, felly, roedd yr Aelodau yn awyddus i fonitro'r sefyllfa gyda'r gyllideb refeniw a chynigiwyd a derbyniwyd y dylid cynnwys gorwariannau cyllidebol fel eitem barhaol ar raglen y Pwyllgor Sgrïwtini Corfforaethol hyd ddiwedd blwyddyn ariannol 2012/13.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad a'r wybodaeth a gyflwynwyd.

CAMAU GWEITHREDU'N CODI:

- **Y Rheolwr Sgrïwtini i gynnwys Gorwariant ar y Gyllideb fel eitem barhaol ar raglen y Pwyllgor am weddill 2012/13.**
- **Cynghorydd E.Schofield i wasanaethu ar y Bwrdd Rhaglen i fonitro cyflawniad rhaglenni arbedion gwasanaeth.**

7 GOHEBIAETH – GWASANAETH CYFIEITHU'R CYNGOR

Cyflwynwyd er sylw'r Pwyllgor lythyr dyddiedig 1 Awst 2012 i Gadeirydd y Pwyllgor Sgrïwtini Corfforaethol gan y Cynghorydd G. O. Parry MBE yn rhinwedd ei swydd fel Cadeirydd Grŵp Tasg Iaith y Cyngor.

Dyweddodd y Cynghorydd G. O. Parry MBE wrth y Pwyllgor ei fod yn gofyn i'r Pwyllgor gynnwys y Gwasanaethau Cyfieithu fel eitem ar ei raglen waith - hyn oll yng ngoleuni bwriadau Comisiynydd yr Iaith Gymraeg i orfodi dyletswyddau ar gyrf cyhoeddus i gydymffurfio â'r safonau statudol newydd mewn perthynas â'r Iaith Gymraeg, a hefyd gapasiti Uned Gyfieithu'r Awdurdod, lle gwelwyd gostyngiad yn ddiweddar.

Penderfynwyd cynnwys y Gwasanaethau Cyfieithu ar raglen waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol.

CAMAU GWEITHREDU’N CODI: Y Rheolwr Sgriwtini i gynnwys y Gwasanaethau Cyfieithu ar Raglen Waith y Pwyllgor.

8 BLAENRAGLEN WAITH

Cyflwynwyd Blaenraglen Waith y Pwyllgor er gwybodaeth. Roedd y Rheolwr Sgriwtini am atgoffa’r Aelodau o’r eitemau ychwanegol oedd i’w hystyried yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor ar 26 Tachwedd yn dilyn y penderfyniadau a wnaed yng nghyfarfod heddiw. Cynigiwyd a chytunwyd y dylid gohirio Compact Llywodraeth Cymru i gyfarfod dilynol neu, os yn briodol, iddo fod ar gael i Aelodau trwy ryw sianel arall.

Penderfynwyd –

- **Nodi’r Rhaglen Waith a chynnwys Cynllun Gweithredu Absenoldeb Salwch, Cofrestr Risg Gorfforaethol, Gwasanaethau Cyfieithu a Gorwariant Cyllideb fel eitemau ychwanegol ar gyfer cyfarfod 26 Tachwedd.**
- **Gohirio ystyried Compact Llywodraeth Cymru hyd gyfarfod diweddarach.**

CAMAU GWEITHREDU’N CODI: Y Rheolwr Sgriwtini i gylchu i’r holl Aelodau Sgriwtini bapur ar waith briffio cyn cynnal Pwyllgorau fel sy’n cael ei baratoi ar gyfer Cadeiryddion Sgriwtini ac Is-Gadeiryddion Grwpiau Llywio.

**Y Cynghorydd Selwyn Williams
Cadeirydd**